

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015

Кафедра менеджменту, міжнародної економіки та туризму,

ЧТЕІ КНТЕУ

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«МИТНА СПРАВА»

Освітньо-професійна програма
«Економіка»

Освітній ступінь	бакалавр / bachelor
Галузь знань	05 Соціальні і поведінкові науки
Спеціальність	Економіка
Спеціалізація	Міжнародна економіка
Вид дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна /заочна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	2
Кількість кредитів / годин	6 /180
Мова викладання	Українська
Форма заключного контролю	Екзамен

Лектор курсу: (e-mail):	Верстяк О.М. , к.е.н., доцент кафедри менеджменту, міжнародної економіки та туризму oks1982@gmail.com
Вимоги лектора:	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття за розкладом (в тому числі дистанційно, або у змішаній формі), не запізнюватися. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. Виконувати та подавати вчасно практичні завдання. При пропуску лекційних занять з поважної причини лектором проводиться усна співбесіда за темою.
Відповідальність лектора:	Головною метою лектора під час викладання дисципліни є створення комфортного та інтерактивного начальо-комунікативного середовища. Протягом семестру заохочується тісне спілкування у формі діалогу, обміну думками та поглядами, конструктивна критика, емоційна співпраця та дискусій. Ми вчимося разом, тому зворотній зв'язок надзвичайно важливий – ваші зауваження та побажання будуть обов'язково враховані і є особливо цінними!

	<i>Ви можете залишати свої відгуки , а також брати участь в опитуванні в кінці семестру. А також розраховувати на швидкий та якісний зворотній зв'язок від лектора, покликаний підтримати ваше зростання як фахівців впродовж вивчення дисципліни.</i>
Види занять:	<i>Лекції, практичні, самостійна робота.</i>
Методи навчання:	<i>Під час навчання можуть бути запропоновані практичні вправи ситуаційні завдання, кейси, індивідуальні завдання, ділові ігри, майстер-класи, тести та інші інтерактивні методи навчання.</i>
Форми навчання:	<i>Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність) Студенти мають змогу отримувати індивідуальні консультації (графік консультацій за посиланням: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/ktmgrafik/)*</i>
Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:	<i>Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, наявність та доступність мережі Інтернет). Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм/застосунків (сервери веб-конференцій: Zoom, Skype, Big Blue Button, Viber; ресурс дистанційного навчання Moodle; програмне забезпечення Google G Suite for Education (Hangouts Meet, Google Classroom).</i>
Доступ до дисципліни:	<i>Реєстрація студента на сервері дистанційного навчання Moodle відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни. Для реєстрації потрібно написати повідомлення на адресу dist@chtei-knteu.cv.ua, вказати П.І.Б., № групи та дисципліну, до якої потрібний доступ). Під час дистанційного навчання, або навчання у змішаній формі (лекції) заняття проводяться згідно розкладу (розклади занять: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/calendar_study20_20/) за посиланням: https://bbb.chtei-knteu.cv.ua/b/olg-hvw-f4p на сервері веб-конференцій Big Blue Button, або за попередньою домовленістю лектора зі студентами на іншому сервері конференції.</i>

*

Контактні години – передбачають безпосередню взаємодію учасників навчального процесу між собою в аудиторії; онлайн-діяльність – передбачає опосередковану взаємодію учасників навчального процесу між собою та з контентом в аудиторії чи за її межами засобами онлайн-технологій.

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Митна справа», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами: спрямована на формування у студентів *інтегральної компетентності*, а саме здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми *в економічній сфері* або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів *економічної науки* і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, за умов дослідження та аналіз *міжнародних економічних зв'язків у взаємозв'язку їх складових та із урахуванням динаміки їх змін із використанням інноваційних технологій та новітніх програмних продуктів*, також досягнення загальних (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; здатність до пошуку, оброблення та

аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати у команді) та фахових (Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів; здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин; здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; розуміння інституціональних особливостей міжнародної економіки та напрямів зовнішньоекономічної політики держави; здатність забезпечувати дотримання законодавства з питань митної справи, заходів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів.

<p>Що є предметом вивчення дисципліни та яка її мета?</p>	<p>Предметом вивчення дисципліни є сукупність закономірностей, умов, принципів, процесів та явищ, що мають місце в митній справі. Метою вивчення дисципліни «Митна справа» є формування у студентів системи знань про завдання митної справи в Україні, її організацію на сучасному етапі, правове регулювання митного контролю і здійснення митного оформлення.</p>
<p>Які цілі вивчення дисципліни?</p>	<p>Завданням (навчальними цілями) вивчення дисципліни «Митна справа» є вивчення теоретичних основ побудови митної системи, визначення її принципів, визначення основних тенденцій її розвитку та напрямків вдосконалення, ознайомлення із світовим досвідом.</p>
<p>Які результати навчання за дисципліною?</p>	<p>Після проходження курсу ви будете знати: теоретичні основи митної справи; порядок митного контролю та митного оформлення товарів, що перетинають митний кордон України; основні нормативні акти, контрольні заходи митної служби у сфері митного контролю і митного оформлення; Розрізняти відповідальність платників податків за порушення митних правил; форми податкових звітів та розрахунків, порядок і строки їх подання; відповідальність платників за вчинення податкових порушень, порядок розрахунку пені та фінансових санкцій.</p> <p>Вміти володіти інструментами митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; заповнювати всі необхідні документи, пов'язані зі митним оформленням; обґрунтувати концептуальні засади митної політики країни; володіти методикою визначення митної вартості товарів, що експортуються за межі митної території України; використовувати зовнішньо-торгівельні документи; застосовувати відповідні форми вантажної митної декларації при митному оформленні товару.</p>
<p>осягнення яких програмних результатів забезпечує навчальна дисципліна?</p>	<p>P4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем</p> <p>P6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>P7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>P9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p>

ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ*	
	Контактні години	Онлайн діяльність
	Методи навчання	
Лекції (попередня підготовка, подача нової інформації, тренування).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; обговорення кейсів, діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; демонстрація короткої промовідео/аудіо інфографіки; відеозапис, аудіо запис; тексти; відео конференція, робота з кейсами в режимі відео конференції.
Практичні (тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; ділові ігри; кейси; усне опитування; виконання практичного завдання; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування.	Питання для самоперевірки; обговорення (чат, форум); виконання інтерактивних практичних вправ; робота з кейсами; пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо);
		перегляд фільмів, відеоматеріалів; автоматизоване тестування, усна відповідь (відеозапис) виконання практичного завдання письмова робота.
Самостійна робота (оцінювання, рефлексія, зворотній зв'язок).	Групові та індивідуальні консультації, коментарі, запитання та відповіді під час заняття від викладача; демонстрація мультимедійних презентацій; тестування.	Підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання, автоматизовані тести для самоконтролю; чат, форум, опитування аудіо-, відео- або текстові повідомлення з коментарем завдання.
Підсумковий модульний контроль	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з фото, або відео фіксацією; автоматизовані тести.
Підсумковий контроль – екзамен		

*Враховано рекомендації МОН щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль. Студент не допускається до екзамену, якщо семестрова кількість балів, включаючи бали за підсумковий модульний контроль менше за 60 балів. Екзамен

проводиться згідно з розробленими та затвердженими білетами, або у формі підсумкового тестування. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Вважається, що студент достатньою мірою засвоїв матеріал якщо середня кількість балів за семестровий контроль та екзамен не менше 60.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECES.

Шкала переведення балів, отриманих студентом

90-100	Відмінно /Excellent
75-89	Добре /Good
60-74	Задовільно /Sufficient
0-59	Незадовільно / Failed

Перескладання будь якого з видів оцінювання та контролю відбувається з дозволу викладача, який забезпечує дисципліну у порядку передбаченому «Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у ЧТЕІ КНТЕУ», з яким можна ознайомитись за посиланням: <http://chtei-knteu.cv.ua/ru/index/>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент повинен дотримуватися «Кодексу честі студента ЧТЕІ КНТЕУ» (<http://chtei-knteu.cv.ua/ru/index/>) та «Кодексу академічної доброчесності ЧТЕІ КНТЕУ» (<http://chtei-knteu.cv.ua/ru/index/>): виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників директорату ЧТЕІ КНТЕУ.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Митне обслуговування міжнародної економічної діяльності в умовах євроінтеграції: теоретичні положення і методичні підходи до практичних і лабораторних занять : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін та ін. ; Нац. Ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Міські інформ. Системи, 2015. 161 с.

2. Мережко Н.В., Пашко П.В., Рождественський О.В. Митна справа : підручник / за ред. П.В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с.

3. Дем'янюк О.Б., Герчаківський С.Д. Митне адміністрування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 328 с.
4. Гіжевський В.К., Світлак І.І., Скірський І.В. Митне право України: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2008. 204 с.
5. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. 4-те вид., перероб. та допов. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.
6. Основи митної справи в Україні: підручник / за ред.. П.В. Пашка. Київ: Знання, 2008. 651 с.

Додатковий

7. Митна справа : навч. посіб.-практикум / за заг. ред. проф. О. Є. Кузьміна. К. : Каравела, 2014. 232 с.
8. Митна справа: підруч. / А.І. Крисоватий, С.Д. Герчаківський, О.Б. Дем'янюк та ін. ; за ред. А.І. Крисоватого. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2014. 540 с
9. Дугінець Г. В. Глобальні ланцюги вартості: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 412 с..
10. Митна політика та митна безпека України : монографія / за заг. ред. д. е. н. проф. П. В. Пашка, д.е.н.доц. І. Г. Бережнюка. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 338 с.
11. Калінеску Т.В., Недобега О.О., Альшкін В. С. Митна безпека : підручник . Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. 335 с.
12. Мельник О.М., Мельник М.В. Державна служба в митних органах // Митна справа. 2012. № 1. С. 56
13. Дмитренко Е.С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави // Митна справа. 2012. № 3. С. 22
14. Федотов О.П., Зотенко О.О. Спеціалізовані митні органи в організаційній структурі митних органів України // Митна справа. 2012. № 4. С.99
15. Митне обслуговування транспортних перевезень: навчальний посібник / А.О. Босак, О.Ю. Григор'єв, О.С. Скибінський, А.В. Тодошук. Львів: Новий Світ-2000, 2009. 474 с.
16. Єрмошенко М.М. Комерційна діяльність посередницьких організацій: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Національна академія управління, 2006. 348 с.
17. Чурсіна Л.А., Вербицький О.М., Калінський Є.О. Товарознавство та експертиза в митній справі: навчальний посібник. Херсон, 2012. 308 с.
18. Зовнішньоекономічний менеджмент:навчальний посібник / за ред. І.І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2012. 568 с.
19. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за ред. А.А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2012. 824 с.
20. Новицький В.Є., Бойцун Н.Є., Михайловська О.В. Управління міжнародною економічною діяльністю: навчальний посібник. Київ: Ін-т світової економіки і міжнародних відносин НАНУ, 2010. 615 с.
21. Митні інформаційні технології: навч.посіб. / за ред. Пашка П.В. К.: Знання, 2011. 391 с.

* Курсивом виділені джерела, що є у бібліотеці ЧТЕІ КНТЕУ

З ОП «Економіка» ОС бакалавр, детальніше можна ознайомитись за посиланням: <http://chtei-knteu.cv.ua/ua/ktm/>

СИЛАБУС ЗА ЗМІСТОМ ПОВНІСТЮ ВІДПОВІДАЄ РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ ДИСЦИПЛІНИ

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин (денна/заочна)				Оцінювання, бали (мін.-макс.)	Форми контролю
	Усього годин	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7
<p align="center">Тема 1. Історичний розвиток митної діяльності в Україні</p> <p>Зародження митно-тарифних відносин в Україні. Сплата данини у Київській Русі, митні застави на кордонах князівських вотчин. Митнотарифна система за Козацької держави: «мостове» мито. Митна політика Російської імперії. Митна система України на початку ХХ століття. Характер і направленість митно-тарифної політики СРСР. Митний тариф 1922 року, вдосконалення системи тарифного регулювання. Характеристика сучасного етапу розвитку митно-тарифної політики України. Еволюція митно-тарифної політики України з моменту становлення держави.</p>	20/23	2/1	1/1	17/21	6 -10	Практичні вправи ситуаційні та індивідуальні завдання, ділові ігри, тести.
<p align="center">Тема 2. Митна система України</p> <p>Митна система України: основні принципи та завдання функціонування системи. Механізм прийняття рішень у сфері застосування митного тарифу. Структура та підпорядкування митних органів України Органи державного регулювання митної служби України. Основні завдання, функції та права ДФСУ. Структура митної служби України: Центральний апарат ДФСУ, спеціалізовані установи та митниці. Аналіз діяльності митної служби України за роки функціонування. Роль та місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі.</p>	1/22	3/-	1/1	17/21	6-10	
<p align="center">Тема 3 Митні режими</p> <p>Поняття митного режиму, його види та значення. Класифікаційні ознаки митних режимів. Характеристика митних режимів: імпорт; реімпорт; експорт; реекспорт; транзит; тимчасове ввезення (вивезення); митний склад; спеціальна митна зона;магазин безмитної торгівлі; переробка на митній території України; переробка за межами митної території України; знищення або руйнування; відмова на користь держави.</p>	23/22	4/1	2/1	17/20	6-10	

<p>Тема 4. Основні положення здійснення митного оформлення та декларування товарів</p> <p>Технологія митного оформлення товарів. Документи необхідні для проведення митного оформлення. Вантажна митна декларація (ВМД). Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями. Декларування товарів, діяльність митного брокера. Міжнародні державні перевезення вантажів під митним контролем. Книжка міжнародних державних перевезень (МДП). Експертиза в системі митного контролю. Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон.</p>	24/23	4/1	2/1	18/21	6-10	Практичні вправи ситуаційні завдання, кейси, ділові ігри, тести.
<p>Тема 5. Декларування митної вартості товарів</p> <p>Зовнішньоекономічні угоди. Використання правил «Incoterms» при складанні контрактів. Пільги при митному оформленні. Митне оформлення інвестиційної діяльності, товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності. Митне оформлення бартерних угод, операцій з давальницькою сировиною.</p>						
<p>Тема 6. Порядок переміщення та пропуск через митний кордон України осіб, товарів та інших предметів</p> <p>Митне оформлення харчових продуктів під час переміщення через кордон. Порядок переміщення через митний кордон валюти, лікарських засобів та наркотичних речовин. Переміщення через митний кордон транспортних засобів, текстових, аудіо- та аудіовізуальних товарів. Митне оформлення вторинної сировини та відходів під час переміщення через кордон. Порядок переміщення через митний кордон культурних цінностей, поштових відправлень. Митне оформлення гуманітарної допомоги</p>	24/21	4/-	2/1	18/20	6-10	
<p>Тема 7. Відповідальність за порушення митних правил і процедур</p> <p>Види порушень митних правил і міри відповідальності. Дія законодавства про відповідальність за порушення митних правил. Види стягнень, що накладаються за порушення митних правил. Накладення стягнень за порушення митних правил. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. Злочини в сфері митної справи. Контрабанда, незаконний експорт технологій, науково-технічної інформації. Неповернення через границю валютних засобів. Відхилення від сплати митних платежів. Кримінальна відповідальність за злочини, віднесені до компетенції митних органів.</p>	21/22	3/-	1/1	17/21	6-10	
<p>Тема 8 Митні платежі як інструмент митного регулювання ЗЕД країни</p> <p>Економічна природа митного тарифу: сутність, завдання, функції. Види і типи мита. Механізм розрахунку та стягнення мита. Імпортне/експортне</p>	23/23	4/1	2/1	17/21	6-10	

мито. Етапи нарахування мита. Роль митних платежів в системі економічних відносин держави. Сутність, завдання, класифікація митних платежів. Митні збори, акцизний збір, ПДВ. Митні пільги						
Тема 9. Інтегрування митної системи України до світової митної системи Міжнародні організації як основні суб'єкти функціонування митнотарифних відносин на мегарівні. Всесвітня митна організація (ВМО). Світова Організація Торгівлі. Аналіз норм, вимог і положень системи ГАТТ/СОТ. Митно-тарифна політика України та ГАТТ. Аналіз наслідків приєднання України до СОТ. Митно-тарифні аспекти економічної інтеграції. Специфіка митного регулювання основних інтеграційних етапів. Реалізація економічних інтересів країни за умов участі у митному союзі. Вдосконалення системи митного регулювання в Україні на основі використання досвіду зарубіжних країн.						
Тема 10. Зовнішньоекономічні контракти, порядок їх укладання Сутність зовнішньоекономічного контракту. Умови, які повинні бути передбачені в договорі (контракті), порядок укладання контракту. Положення про типову форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Права суб'єктів підприємницької діяльності при складанні тексту договору (контракту). Особливості викладення умов контракту: предмет договору (контракту), базисні умови поставки товарів (приймання-здавання виконаних робіт або послуг), умови платежів, умови приймання-здавання товару (робіт, послуг), форс-мажорні обставини.						
	22/22	4/-	1/1	17/21	6-10	
Підсумковий модульний контроль	2/2	-	2/2	-	12-20	Письмо ве завдан ня, тести
Разом	180/1 80	28/4	14/10	138/166	60-100	
Підсумковий контроль – екзамен					60-100	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

22. Митне обслуговування міжнародної економічної діяльності в умовах євроінтеграції: теоретичні положення і методичні підходи до практичних і лабораторних занять : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін та ін. ; Нац. Ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Міські інформ. Системи, 2015. 161 с.

23. Мережко Н.В., Пашко П.В., Рождественський О.В. Митна справа : підручник / за ред. П.В. Пашка. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 572 с.

24. Дем'янюк О.Б., Герчаківський С.Д. Митне адміністрування: навчальний посібник . Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 328 с.

25. Гіжевський В.К., Світлак І.І., Скірський І.В. Митне право України: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2008. 204 с.

26. Гребельник О.П. *Митна справа: підручник. 4-те вид., перероб. та допов. К.: Центр учбової літератури, 2010. 472 с.*
27. *Основи митної справи в Україні: підручник / за ред.. П.В. Пашка. Київ: Знання, 2008. 651 с.*

Додатковий

28. Митна справа : навч. посіб.-практикум / за заг. ред. проф. О. Є. Кузьміна. К. : Каравела, 2014. 232 с.
29. Митна справа: підруч. / А.І. Крисоватий, С.Д. Герчаківський, О.Б. Дем'янюк та ін. ; за ред. А.І. Крисоватого. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2014. 540 с
30. Дугінець Г. В. Глобальні ланцюги вартості: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 412 с..
31. Митна політика та митна безпека України : монографія / за заг. ред. д. е. н. проф. П. В. Пашка, д.е.н.доц. І. Г. Бережнюка. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 338 с.
32. Калінеску Т.В., Недобега О.О., Альшкін В. С. Митна безпека : підручник . Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. 335 с.
33. Мельник О.М., Мельник М.В. Державна служба в митних органах // Митна справа. 2012. № 1. С. 56
34. Дмитренко Е.С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави // Митна справа. 2012. № 3. С. 22
35. Федотов О.П., Зотенко О.О. Спеціалізовані митні органи в організаційній структурі митних органів України // Митна справа. 2012. № 4. С.99
36. *Митне обслуговування транспортних перевезень: навчальний посібник / А.О. Босак, О.Ю. Григор'єв, О.С. Скибінський, А.В. Тодошук. Львів: Новий Світ-2000, 2009. 474 с.*
37. *Єрмошенко М.М. Комерційна діяльність посередницьких організацій: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Національна академія управління, 2006. 348 с.*
38. *Чурсіна Л.А., Вербицький О.М., Калінський Є.О. Товарознавство та експертиза в митній справі: навчальний посібник. Херсон, 2012. 308 с.*
39. *Зовнішньоекономічний менеджмент: навчальний посібник / за ред. І.І. Дахна. Київ: ЦУЛ, 2012. 568 с.*
40. *Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за ред. А.А. Мазаракі. Київ: КНТЕУ, 2012. 824 с.*
41. *Новицький В.Є., Бойчун Н.Є., Михайловська О.В. Управління міжнародною економічною діяльністю: навчальний посібник. Київ: Ін-т світової економіки і міжнародних відносин НАНУ, 2010. 615 с.*
42. *Митні інформаційні технології: навч. посіб. / за ред. Пашка П.В. К.: Знання, 2011. 391 с.*

* Курсивом виділені джерела, що є у бібліотеці ЧТЕІ КНТЕУ